

Handläggare
Anna-Carin Wallin
Telefon: 08-508 09 014Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Tertialrapport Tertial 1 2019 för Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Förslag till beslut

1. Norrmalms stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 1 för 2019 med helårsprognos och bilagor.
2. Nämnden godkänner reviderad lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2019.
3. Nämnden begär ökad investeringsbudget om 2,3 mnkr avseende investeringar i trygghetslarm.
4. Nämnden godkänner reviderat årsmål för indikatorn användning av Byggvarubedömningen (BVB).
5. Beslutet förklaras omedelbart justerad.

Susanna Halldin Olsson

Stadsdelsdirektör

Maria Härenstam

Avdelningschef

administration och prevention

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	5
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	5
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	8
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	13
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	19
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	28
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	31
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	32
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	33
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	34
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	35
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	37
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	41
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	41
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	42
Uppföljning av ekonomi	45
Uppföljning av driftbudget.....	45
Resultatenheter	49
Investeringar	50
Försäljningar av anläggningstillgångar	51
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	51
Omslutningsförändringar.....	51
Budgetjusteringar	51
Medel för lokaländamål.....	51

Analys av balansräkning	51
Övrigt	51
Kvalitetsarbete.....	51
Övrigt.....	52

Bilagor

Bilaga 1: SDN09 Blanketter T1 2019

Bilaga 2: Verksamhetsvolymen T1 2019

*Bilaga 3: Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism Norrmalms stadsdelsnämnd
2019*

Sammanfattande analys

Norrmalms stadsdelsförvaltning gör bedömningen att stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att nås under året. Bedömningen grundar sig på att alla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområden prognostiseras att uppnås förutom *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* som bedöms delvis uppfyllas.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppfylla inriktningsmålet om *en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla* då alla mål för verksamhetsområden förutom ett bedöms att uppfyllas under året. Förvaltningens utmaning är den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet, framförallt inom Klaraområdet, och gör en fortsatt bedömning att målet delvis kommer att uppfyllas under året. Satsningen genom Vision Klara och den samverkan som bedrivs på platsen genom bland annat lokalen för platssamverkan har lett till förbättringar inom området, dock består bedömningen av att platsen fortsatt utgör en öppen drogscen.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Bedömningen är att nämnden kommer att uppfylla inriktningsmålet om *en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt*. Förvaltningen har under perioden arbetat med att intensifiera platssamverkan på Sergels Torg med City i Samverkan, fastighetsägare och andra aktörer i området.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Inriktningsmålet om *en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* bedöms uppfyllas helt. Verksamheten ryms inom given budget. Förvaltningens medarbetare har en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och arbetar kontinuerligt med att säkerställa en god prognossäkerhet och långsiktigt hållbara finanser.

Lika rättigheter för alla

Under rubriken *lika rättigheter för alla* beskriver nämnden sitt arbete med programmen inom ramen för mänskliga rättigheter.

- Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholm stad.
- Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.
- Program för ett jämställt Stockholm.
- Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Rubriken återfinns under aktuella kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet med en analys och beskrivning av förvaltningens resultat och arbete. Under denna rubrik belyses även programmet för en äldrevänlig stad.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla* kommer att uppfyllas under året.

Underliggande mål för verksamhetsområden bedöms uppfyllas under året förutom *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i*. Förvaltningen har en fortsatt utmaning i den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet, framförallt inom Klaraområdet.

Övriga av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena bedöms uppfyllas under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Egen försörjning och ett självständigt liv

En fortsatt låg andel personer har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen inom Norrmalms stadsdelsområde. De som är i behov av bistånd till försörjningen får individuellt utformade insatser i syfte att bli självförsörjande och barnfamiljer och nyanlända är särskilt prioriterade i arbetet. Antal bidragshushåll under perioden januari-april har ökat jämfört med samma period 2018, från 128 till 135 hushåll. Inom ekonomiskt bistånd är andelen män större än andelen kvinnor vilket tyder på att kvinnor klarar egen försörjning i större utsträckning än män. Arbetslösa personer som ansöker om ekonomiskt bistånd har minskat, dock har antalet ansökningar från personer som är sjukskrivna eller har socialmedicinska skäl ökat liksom antalet barnfamiljer med ekonomiskt bistånd.

Samhällsvägledning och stöd till nyanlända

Samhällsvägledning city jobbar med att kvaliteten på och tillgängligheten till samhällsvägledningen ska öka. Exempel på det är att öppettider justerats utifrån målgruppens behov och att samhällsvägledarna arbetar mer mobilt med att befinna sig på fler arenor där målgruppen befinner sig i, till exempel förskolor, träffpunkter och boenden.

Ytterligare fokusområden är att erbjuda praktisk bo-vägledning både individuellt och i grupp, arbeta med individuell coaching och utveckla samverkan med enheten för ekonomiskt bistånd. Under perioden har en ny föräldrastödsgrupp startats, Föräldraskap i Sverige, i samverkan med Goda grannar. Målgruppen är föräldralediga och barnpassning erbjuds för att möjliggöra för fler att delta.

Nämnden har ansökt om ytterligare utvecklingsmedel från länsstyrelsen, då nya behov har identifierats i samråd med målgruppen. Det handlar bland annat om att kunna erbjuda familjer helgaktiviteter, erbjuda föräldrastödsprogram mer regelbundet och ordna utflykter inom träffpunkt för unga nyanlända.

Samverkan

Förvaltningens arbets- och rehabiliteringsteam arbetar med insatser till personer som står långt från arbetsmarknaden i samverkan med Jobbtorg, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm. Under perioden har förvaltningen tillsammans med Jobbtorg undersökt ytterligare möjligheter och alternativ för att underlätta för målgruppen att bli självförsörjande. Hittills i år har 14 personer från Norrmalms stadsdelsområde deltagit i verksamheten, sju kvinnor och sju män. I genomsnitt är bidragstiden för denna målgrupp 47 månader, bedömningen är att årsmålet kommer att nå om att 25 procent ska bli självförsörjande.

Samhällsvägledarna samverkar med Jobbtorg city som har ett särskilt uppdrag att matcha nyanlända som är på väg att lämna etableringsprogrammet och som bor i stadens genomgångsboenden till någon form av arbete.

Förvaltningen samverkar med civilsamhället på flera sätt kring stöd till nyanlända. Nytt under perioden är att en samhällsvägledare och en samordnare från Goda grannar utbildats i att leda grupper i föräldrastödsprogrammet Föräldraskap i Sverige.

Lika rättigheter för alla

För att säkerställa så jämlika uppväxtvillkor som möjligt beaktas barns behov och barnperspektiv när vuxna söker ekonomiskt bistånd. Ensamstående föräldrars behov av insatser uppmärksammas särskilt. Ungdomar vars föräldrar uppstår ekonomiskt bistånd är prioriterade vid tillsättning av feriearbeten.

I samhällsvägledning till nyanlända är utgångspunkten att stärka den enskilde i vilka rättigheter och skyldigheter som var och en har. Många som söker vägledningen har frågor om vilka rättigheter som gäller och önskar stöd för att förstå vad som förväntas av dem.

En viktig del i föräldrastödsprogrammet Föräldraskap i Sverige är barnkonventionen, barns rättigheter och jämställdhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,5 %			0,5 %	0,8 %	0,8 %	2,8 %	Tertial 1 2019
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,28 %	0,33 %	0,25 %	0,29 %		0,5 %	1,6 %	Tertial 1 2019
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,17 %	0,18 %	0,17 %	0,17 %	0,25 %	0,25 %	1,1 %	Tertial 1 2019
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	1 st	0 st	1 st	9 st	9 st	9 st	1 050 st	Tertial 1 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀								
Analys								
Stadsledningskontoret har uppmanat samtliga nämnder att höja sina årsmål. Förvaltningen har dock utifrån budgetförutsättningar svårt att höja årsmål.								
 	Antal tillhandahållna platser för feriejobb	191		201	200	200 st	9 000 st	Tertial 1 2019
 	Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	30		41	40	40 st	1 050 st	Tertial 1 2019
Analys								
Stadsledningskontoret har uppmanat samtliga nämnder att höja sina årsmål. Förvaltningen har dock utifrån budgetförutsättningar svårt att höja årsmål.								
 	Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	68		80	80	80	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
 	Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	69 st	32 st	37 st	150 st	150	150 st	9 000 st Tertial 1 2019
♀								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 Invånarna klarar sin egen försörjning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare som inte klarar sin egen försörjning. Prioriterade målgrupper är barnfamiljer och nyanlända.

Med nyanländ avses personer som är födda utanför EU/EES och som haft uppehållstillstånd i högst tre år. En majoritet av de nyanlända inom stadsdelsområdet bor i ett genomgångsboende vilket är ett tillfälligt boende i avvaktan att den nyanlända själv ordnar med ett stadigvarande boende.

Förväntat resultat

Invånare inom Norrmalms stadsdelsområde lever ett självständigt liv och klarar sin egen försörjning. Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar. De personer som har försörjningsstöd av socialmedicinska och andra skäl får arbetslivsinriktade insatser i samarbete med andra aktörer i syfte uppnå egen försörjning eller försörjning på annat sätt. Barnperspektivet genomsyrar handläggningen av ekonomiskt bistånd och konsekvensanalyser genomförs innan beslut fattas. Invånare med osäkra boendeförhållanden flyttar vidare till eget boende. Nyanlända som bor inom stadsdelsområdet är inkluderade och delaktiga i det svenska samhället.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Antal personer med avslutad etableringsersättning som övergår till ekonomiskt bistånd	2							Tertial 1 2019
Analys								
Förvaltningen ser över metoder för att följa utvecklingen kring personer som lämnar etableringsprogrammet och kan vara i behov av ekonomiskt bistånd. Indikator är framtagen 2019 och kommer att analyseras under året.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla nyanlända kvinnor och män mellan 18 – 64 år får ett erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
 Samverka med civilsamhället i syfte att nyanlända flickor och pojkar, kvinnor och män erbjuds möjlighet att delta i meningsfulla fritidsaktiviteter.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utveckla arbetssätt och vägleda nyanlända i bostadsfrågor i syfte att nyanlända får ökade kunskaper om den svenska bostadsmarknaden och tränar sina färdigheter i att aktivt leta efter annan bostad.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis uppnås. Bedömningen grundas på att ett av det underliggande nämndmålen, *Norrmalms stadsdelsområde är tryggt*, prognostiseras att uppnås delvis under året.

Vision Klara

Stadsdelsförvaltningen har ytterligare stärkt förutsättningarna för samverkan mellan aktörerna i Klaraområdet genom en revidering av samverkansöverenskommelsen med lokalpolisområde Norrmalm. I den nya överenskommelsen har polisen åtagit sig att hålla i Klara

Samverkansutsättning två gånger i veckan i lokalen för platssamverkan på Sergels Torg. Förvaltningen har åtagit sig att förse aktörerna med lokalen och att möten förbereds. Förvaltningen har tecknat en överenskommelse med City i Samverkan om en platsansvarig som tar hand om den dagliga driften av lokalen och de möten som hålls i lokalen.

Utifrån uppdrag i avstämningsärendet om intensifierad platssamverkan på Sergels Torg, har förvaltningen initierat en säsongsaktivering av platsen under sommarmånaderna juni-augusti. Platssamverkan ska ske tillsammans med externa aktörer som fastighetsägare och verksamma i området. Avsikten är att testa och utvärdera tillvägagångssätt och organisationsformer för att kunna utveckla en lämplig modell för platssamverkan över tid. Klaraområdet har såväl utmaningar som möjligheter varför en flexibel och föränderlig tillämpning av platssamverkan ska testas i detta initiala skede.

Nämnden har under perioden ansökt om medel hos Vinnova för att utveckla en app. Verktuget ska förenkla samverkan mellan olika aktörer som polis och ordningsvakter, fältassistenter och uppsökande socialsekreterare. Ansökan beviljades inte, dock fortsätter förvaltningen undersöka alternativa finansieringslösningar för utveckling av appen.

Risk- och sårbarhetsanalys

Varje år genomför förvaltningen liksom övriga förvaltningar och bolag i Stockholms stad en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Analysen bidrar till det förebyggande arbetet och skapar en beredskap för att hantera kriser och extra ordinära händelser i samhället. Analysen sker i flera steg. Under perioden har steg 1 genomförts.

Krisberedskap och krisstöd

Under påskhelgen utbröt en brand i genomgångsboendet för nyanlända. Förvaltningens krisledning aktiverades och krisstödjare fanns på plats för att stödja drabbade. Förvaltningen samverkade med socialjouren, SHIS och Goda Grannar. Förvaltningens använde en sedan tidigare inplanerad krisledningsövning med krisberedskapskonsulter till att utvärdera insatsen och planera för fortsatt stöd och efterarbete för drabbade familjer och övriga berörda i boendet.

Våldsbejakande extremism

Förvaltningen har uppdaterat den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism i samband med tertiäl 1 och kompletterat planen med en aktuell lokal lägesbild. Inför revideringen av den lokala handlingsplanen har samtliga enhetschefer svarat på en stadsgemensam enkät. Resultatet visar det har uppmärksamrats ett fåtal incidenter gällande olaga affischering samt klotter främst utifrån högerextrem våldsbejakande extremism. Inga orosanmälningar gällande barn och våldsbejakande extremism har inkommit. Medarbetare har deltagit i olika utbildningsinsatser som föreläsningar och webb-utbildning.

Trivsamma och välkomnande parker och grönområden

I april startade arbetet med att förnya entrén till Observatorielunden, från Drottninggatan. Under våren har inventering av status av parkens grasmattor gjorts och ett gräsvårdsprogram har tagits fram för ett successivt genomförande med start i maj. I den nedre delen av Observatorielunden har en renovering inletts och planering för utbyte av staket och soffor pågår.

Upphandling av markarbeten i Norrbackatäppan har genomförts under april, utvärdering ska genomföras i början av maj. Byggstart planeras till juni.

Under våren har ett nätverksmöte kring Observatorielunden genomförts och ytterligare ett planeras till maj. Fokus har varit att söka samarbetsvägar kring den nya verksamheten som utbildningsförvaltningen ansvarar för i Observatoriet samt att planera för arbetet med ny belysning kring spegeldammen.

Arbete med skräpkampanj och att ta fram dekalerna med trivselregler för några av parkerna pågår. Förvaltningen har även deltagit i en städdag tillsammans med Brunnsvikens vänner.

Stockholm Vatten och Avfall slutar med säsongsmätt vatten och förvaltningen ska därför inventera och vintersäkra alla anläggningar inom tre år. Under våren har vintersäkringar beställts.

Samverkan

I den reviderade samverkansöverenskommelsen med lokalpolisområde Norrmalm har formerna för samverkan kring ungdomar utvecklats. Norrmalms stadsdelsområde utgör en besöksarena för ungdomar från såväl andra delar av staden som från hela regionen. En mobil och flexibel modell för samverkan för ungdomar har därför inrättats som möjliggör för att enklare involvera olika aktörer beroende på vilka situationer som uppstår. Under februari aktiverades det mobila samverkansforumet mot bakgrund av signaler om ökad handel och bruk av narkotika av ungdomar på Odenplan. Deltagande aktörer i det mobila samverkansforumet är kommunpolis, ungdomspolis, MTR, trafikförvaltningen, förvaltningens preventionssamordnare, fältassistenter, trygghets- och säkerhetssamordnare och socialförvaltningens ungdomsjour. Ungdomspolisen kontaktar vid behov berörda skolor.

Förvaltningen har tillsammans med säkerhetsenheten på stadsledningskontoret tagit fram underlag och ansökt om två nya förordnandeområden inom stadsdelsområdet. Ett förordnandeområde på Odenplan har beviljats och ett utökat förordnandeområde i Klaraområdet, innefattande bland annat Hötorget och del av Malmskillnadsgatan är under handläggning hos Polismyndigheten.

Förvaltningen har fortsatt att stärka samverkan kring såväl krisberedskap som brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete i innerstaden genom nätverksmöten med ansvariga för trygghet, brottsförebyggande och krisberedskap på stadsdelsförvaltningarna i innerstaden. Under perioden har dialog kring samverkan vid allvarlig händelse med skolor inom stadsdelsområdet initierats och ett antal informationsmöten har genomförts med rektorer och representanter för fristående förskolor om stadsdelsförvaltningens krisledningsplaner och uppdrag. Förvaltningens operativa ledare för krisstöd har haft informationsmöte med de kommunala skolornas elevhälsa, psykologer och kuratorer om hur förvaltningen arbetar med krisstöd och om hur samverkan kan ske vid en allvarlig händelse där skolorna berörs.

Förvaltningen deltar i en arbetsgrupp tillsammans med trafikkontoret, kulturförvaltningen och stadsledningskontoret i syfte att ta fram ett minnesmärke med anledning av terrorattacken den 7 april 2017.

Lika rättigheter för alla

I förra årets jämställdhetsanalys av lekplatser identifierades att förvaltningen behöver ökad kunskap om hur äldre barn kan motiveras till spontan lek och utevistelse. Frågan behöver sättas i ett större sammanhang och förvaltningen avser därför att genomföra en kartläggning av hur andra verksamheter inom staden arbetar med detta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						80 %	100 %	2019
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				84 %		86 %	77 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				60 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				70 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						90 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.1. Norrmalms stadsdelsområde är tryggt

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.
 Förvaltningen arbetar systematiskt, strukturerat och resurseffektivt med att invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet ska vara trygga och säkra. Samverkan med lokalpolisområde Normalm fortsätter enligt den lokala överenskommelsen.

Förväntat resultat

Sergels Torg och Klaraområdet är inte längre en öppen drogscen utan en trivsamt plats där människor möts och vistas. Unga som vistas i riskmiljöer ska lotsas till mottagande, sociala och preventiva aktörer och verksamheter där förvaltningen äger rådighet.

Det förvaltningsövergripande preventiva och trygghetsskapande arbetet har stärkts och samverkan sker systematiskt över avdelningsgränserna.

Kunskap kring krisberedskap har breddats och fördjupats bland såväl egna som andra verksamheter, skolor och samverkansaktörer. Förvaltningens uthållighet och förmåga att hantera sina kärnuppdrag och sitt krisberedskapsuppdrag vid allvarlighändelse förbättras. Förvaltningens förmåga att kommunicera med och samarbeta med andra förvaltningar, civilsamhället och verksamheter inom stadsdelsområdet har stärkts genom ökad kunskap och samverkan i det vardagliga arbetet.

Analys

Bedömningen är att nämndmålet delvis kommer att uppfyllas mot bakgrund av förvaltningens och Polismyndighetens gemensamma lägesbild av utvecklingen i Klaraområdet, delar av Observatorielunden och Sveavägen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare i stadsdelen som känner sig trygga i parker och grönområden						73 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Införa systematiskt brandskyddsarbete, egenkontroll, i IA-systemet	2019-01-10	2019-12-31	
 Utbildning i våldsbejakande extremism	2019-01-10	2019-12-31	
 Utveckla digitalt verktyg för att stärka förutsättningar för preventivt socialt arbete i Klaraområdet	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Skötsel och utveckling av parker och grönområden inom nämndens stadsdelsområde utgår från mål och riktlinjer i Norrmalms stadsdelsnämnds parkplan. En viktig del i arbetet med utvecklingen av stadsdelsområdets parker är att ta del av och analysera inkomna förslag och synpunkter. Parkerna sköts enligt upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån investeringsbudgeten.

Förväntat resultat

Kvaliteten på skötseln och renhållningen i stadsdelsområdets parker och grönområden har ökat sedan föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånare som upplever att det finns möjlighet till både aktiviteter och rekreation i stadsdelsområdets parker. Parkerna är tillgängliga och attraktiva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare i stadsdelen som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden						84 %		2019
 ♀ Andel invånare i stadsdelen som anser att det finns goda möjligheter till picknick, lugn och ro i parker och grönområden						86 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anställa sommarpraktikanter som förstärker kontrollerna av parkskötseln.	2019-01-01	2019-12-31	
 Delta i gemensam städdag runt Brunnsvikens i samverkan med Brunnsvikens vänner	2019-01-01	2019-12-31	
 Erbjudna skolklasser och idrottsföreningar att städa i parkerna	2019-01-01	2019-12-31	
 Genomföra informationsåtgärder för att motverka nedskräpning	2019-01-01	2019-12-31	
 Installera särskilda behållare för fimpar	2019-01-01	2019-12-31	
 Utredda konstbevattning med solcellsdriven teknik	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås

under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Barnomsorgsgaranti och inskrivningsgrad

Den höga inskrivningsgraden för barn mellan två till fem år i förskoleverksamheten bibehålls och barnomsorgsgarantin har uppfyllts under avläsningsperioden. Förskoleundersökningen har genomförts och resultatet redovisas till stadsdelsnämnderna och analyseras senare under våren.

Kompetensförsörjning

Ett fortsatt arbete med att stärka de pedagogiska relationerna har fortgått inom nämndens förskolor och personalomsättningen har sjunkit det senaste året.

Prognoser visar att tillskottet av nyexaminerade förskollärare vid universiteten och högskolorna i och runt Stockholm fortfarande understiger rekryteringsbehovet. Förvaltningen fortsätter samarbetet med Stockholms universitet och arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare i syfte att attrahera och bibehålla pedagogiskt utbildad personal.

Skolplattform och digitalisering

Ett digitalt lyft pågår inom stadens förskolor bland annat genom införandet av Skolplattformen. Digitaliseringen innebär möjligheter för lärande, pedagogisk utveckling och kommunikation mellan hem och skola.

Skolplattformen består av flera olika moduler och förvaltningen har fokus på implementering av modulen *planering och bedömning* under våren. Modulen används för planering, genomförande och uppföljning av utbildningen i förskolan. En konsekvensbedömning (Data Protection Impact Assessment, DPIA) har gjorts av modulen samt för modulen *startsidan* för vårdnadshavare. DPIA är ett koncept för risk- och sårbarhetsanalys ur ett dataskyddsperspektiv.

Förskolans lärmiljöer lyfts fram i nämndens verksamhetsplan samt att utbildningen och undervisningen i förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla digital kompetens. I förskolans uppdrag ingår att förbereda barnen för ett allt mer digitaliserat samhälle och nya skrivningar om digital kompetens ingår i förskolans reviderade läroplan som träder i kraft 1 juli.

Förvaltningens metodutvecklare som arbetar mot förskolan har startat digitaliseringsnätverk där medarbetare från förskolan ingår. Nätverket syftar bland annat till att utveckla digitaliseringsarbetet inom enheterna på ett likvärdigt sätt. Ett förväntat resultat är att barnen ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens samt ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till den digitala värld de omges av.

Förskolans samtliga medarbetare har fått ta del av en gemensam storföreläsning om digital kreativitet. Föreläsningen gavs av Reggio Emilia institutet och syftade bland annat till att ge inspiration till hur förskolan kan arbeta med att visualisera barnens läroprocesser med hjälp av digitala verktyg.

Undervisning i förskolan

Regeringen har beslutat om en reviderad läroplan för förskolan som träder i kraft den 1 juli. I läroplanen tydliggörs bland annat vad som avses med utbildning och undervisning inom förskolan som skolform. Det framgår också att det är förskolläraren som ansvarar för det

pedagogiska innehållet och för att det målinriktade arbetet främjar barns utveckling och lärande.

Förskolan har påbörjat ett förberedande arbete inför implementering av den reviderade läroplanen. Detta genom bland annat kompetensutvecklingsinsatser i form av föreläsningar för förskolans ledning anordnade i stadens regi. Ytterligare föreläsningar har handlat om undervisning i förskolan samt hur man kan skapa lärande undervisningsmiljöer.

Förvaltningens förskolechefer har även påbörjat en kommunförlagd högskoleutbildning om 7,5 högskolepoäng som sker i samarbete med Uppsala universitet. Kursen behandlar undervisning utifrån skollag, förskolans läroplan, aktuell forskning och omfattar förskolechefens och förskollärares olika ansvar för undervisning. Syftet med utbildningsinsatsen är att stödja förskolecheferna i det pedagogiska ledarskapet.

De kompetenshöjande insatserna syftar också till att ge förskolans ledning ökad förståelse för undervisnings-begreppet och kunskap om hur verksamheten kan ge förutsättningar för att undervisning i förskolan bedrivs.

Förvaltningen deltar också i en forskningscirkel för förskolechefer anordnad i stadens regi. Utgångspunkterna för forskningscirkelarna är att undersöka och fördjupa kunskaperna om förskolechefens pedagogiska ledarskap i förhållande till de förskolor de leder samt utveckla ett kollegialt lärande.

Hagastaden och förskola inom Vasa Real

Under planperioden har nämnden öppnat ytterligare en förskola i Hagastaden, förskolan Luna. Förskolan öppnas successivt under 2019 och har plats för cirka 100 barn.

Inom avläsningsperioden står nämnden inför planering av ytterligare byggnation av en förskola inom Hagastadens detaljplanområde 2. Förskolan är tänkt att ligga i anslutning till den grundskola som planeras.

Analys förskolans indikatorer

Förvaltningen har haft en ökad efterfrågan på förskoleplatser under våren och har etablerat nya förskolor i Hagastaden. Förskolorna har dock inte kunnat öppna upp med full platskapacitet vid avläsningsstillfället.

För att starta upp nya avdelningar krävs pedagogisk utbildad personal. Förvaltningen har på grund av svårigheter att rekrytera behörig personal i den omfattning som önskats, ännu inte haft möjlighet att starta verksamheten i full skala.

Barnomsorgsgarantin har dock uppfyllts under våren och de vårdnadshavare som stått i kö till någon av nämndens förskolor har beretts plats inom befintliga förskolor.

Förvaltningens prognos är att årsmål avseende andel förskollärare, antal barn per grupp samt antal barn per årsanställd uppnås inför nästkommande tertiälavstämning.

Nämndens förskolor fortsätter rekrytera personal och öppnar upp verksamheter i Hagastaden successivt.

Samverkan

Övergång från förskola till skola

Barn har rätt till en väl fungerande övergång på ett likvärdigt sätt oavsett vem som är

huvudman för förskolan och grundskolan. Enligt förskolans och grundskolans läroplan ska samverkan ske mellan förskolan och skolan. Förskolan i samverkan med grundskolan har tillsammans med föräldrarna ett gemensamt ansvar för barns fostran, utveckling och livslånga lärande. Det förutsätter att de olika verksamheterna har en gemensam grundsyn på barn och deras lärande samt har fungerande rutiner för övergången.

Förvaltningen följer den lokala handlingsplan för övergång förskola-skola som tagits fram i samverkan med förskolor och skolor (kommunala och fristående). Övergången är en ömsesidig angelägenhet för förskolan och grundskolan för att uppnå pedagogisk kontinuitet.

Region Stockholm

Förvaltningen har ett väl utvecklat samarbete med Region Stockholm kring barn som är i behov av särskilt stöd och som ska börja i någon av nämndens förskolor. Förvaltningens samordnare för barn i behov av särskilt stöd ansvarar bland annat för att kontakt etableras med förskolechef som är ansvarig för den eller de förskolor som vårdnadshavare är intresserade av. Samverkan med grundskolan sker också inför att barnen övergår från förskola till förskoleklass.

Stockholms habiliteringscenter

Förvaltningen samarbetar med Stockholms habiliteringsenheter och erbjuder habiliteringsinsatser för barn. Förvaltningen samarbetar med habiliteringsenheten på Kungsholmen. Förvaltningens pedagoger och/eller barnets vårdnadshavare deltar tillsammans med barnen i verksamheten vid behov. Deltagandet sker på uppdrag av vårdnadshavarna. De barn som deltar har främst motoriska funktionsnedsättningar och utvecklas i samspel med andra. Genom att delta i verksamheten har barnens delaktighet och självständighet ökat.

Språkstöd

Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) är en metod att stödja barnets möjlighet att kommunicera. TAKK är inte detsamma som det svenska teckenspråket men bygger på dess tecken. Tecknen används tillsammans med tal, som stöd vid språkutveckling och på den nivå där barnet befinner sig. TAKK underlättar språkförståelse och lärande men fungerar även som ersättning för talat språk. Inom förvaltningen finns en etablerad kunskap om TAKK och samverkan mellan förskoleenheterna sker för att utbilda fler pedagoger i kommunikationsstödet.

Lika rättigheter för alla

Förskolorna upprättar årligen en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen beskriver verksamhetens arbete med främjande av alla barns lika rättigheter och möjligheter, förebyggande av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, samt rutiner för åtgärder. Under våren sker ett fördjupat arbete gällande enheternas planer för att öka likvärdigheten. Avdelningschef och verksamhetscontroller besöker enheternas ledningsgrupper och får möjlighet att ta del av hur förskolorna arbetar i syfte att utveckla kvaliteten. En utvärdering av arbetet kommer att ske under året.

Kränkande behandling har utretts och hanterats och rapporterats till nämnden. Jämfört med föregående år har antalet ärenden gällande anmälan om kränkande behandling ökat. Det ökade antalet anmälningar antas vara en effekt av ökad medvetenhet om anmälan av kränkande behandling.

Barnperspektivet och barnets rättigheter har särskilt beaktas i den verksamhet som riktar sig till barn och unga. Förskolan och verksamhet inom fält och fritid har ett viktigt uppdrag att kommunicera barnkonventionen och upplysa barn och unga om deras rättigheter. Detta arbete har fortgått under avläsningsperioden.

Vid förändringar i verksamheter för barn och unga har konsekvensanalyser genomförts för att bedöma vilka konsekvenser ett beslut kan få för det enskilda barnet eller gruppen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	39 %	2 %	37 %	40,9 %	41 %	41 %	41 %	Tertial 1 2019
Analys Förvaltningen har etablerat nya förskolor i Hagastaden vilket har medfört ett ökat behov av pedagogiskt utbildad personal. Förvaltningen har haft svårigheter att rekrytera behörig personal i den omfattning som önskats. Förvaltningens prognos är att årsmål avseende andel förskollärare uppnås inför nästkommande tertialavstämning.								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan				81 %		90 %	90 %	2019
  Antal barn per grupp	15,1 barn/avd.			15,2 barn/a vd.	16 st	16	16	Tertial 1 2019
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st			4,9 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 1 2019
Analys Förvaltningens prognos är att årsmål avseende antal barn per årsanställd uppnås inför nästkommande tertialavstämning.								
  Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,4		3,8	3,8	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.3.1. Barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolan arbetar för att tidigt upptäcka barn i behov av stöd och lägga grunden för ett livslångt lärande. Barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. De

pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är viktiga för barns lärande och utveckling på kort och lång sikt. Pedagogerna ska förstå, lyssna och förmå att se barnets potential så att barnet känner sig kompetent och aktivt i sitt lärande. En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till jämlikare uppväxtvillkor.

Förväntat resultat

Barns grundläggande behov uppmärksammas tidigt och de får stöd i att utveckla hållbara relationer till sin omvärld. Lärmiljöerna i förskolan stödjer barnens lärande och utveckling. Utbildningen och undervisningen i förskolan ger barnen förutsättningar för att utveckla digital kompetens.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som upplever att sitt barn känner sig tryggt på förskolan						87 %		2019
 Andel vårdnadshavare som upplever att sitt barn uppmuntras till att utveckla sina sociala förmågor						87 %		2019
 Antal förskolor som deltar i utmärkelsen Skola för hållbar utveckling						5		2019
 Barnen i förskolan använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande						64 %		2019
 Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för hållbar utveckling,						79 %		2019
 Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen						81 %		2019
 Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande						78 %		2019
 Vårdnadshavare kan på ett enkelt sätt kommunicera digitalt med sitt barns förskola						68 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolans pedagoger deltar i stadsdelsövergripande digitaliseringsnätverk	2019-01-01	2019-12-31	
 Kompetensutveckling genom storföreläsning för förskolans pedagoger i digital kreativitet	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Öppen fritidsverksamhet

Nämndens öppna fritidsverksamheter och det preventiva arbetet är en viktig del för att tidigt upptäcka och ge stöd till ungdomar med riskbeteende. Verksamheterna har samverkat med skola, förskola, socialtjänst och andra aktörer i syfte att stärka föräldraskap och ge stöd till att motverka riskbeteenden.

För att förebygga att ungdomar, som inte längre tillhör fritidsgårdens åldersmässiga målgrupp, söker sig till riskområden inom stadsdelsområdet har förvaltningen öppnat en träffpunkt för äldre ungdomar.

Nyanlända ungdomar som är över 18 år har saknat en mötesplats då de inte längre tillhör fritidsgårdens målgrupp. En plats i närområdet som välkomnar målgruppen kan bidra till att minska risken att de unga hamnar i riskmiljöer. Med medel från Länsstyrelsen har förvaltningen startat upp en verksamhet för unga nyanlända mellan 16-23 år. Verksamheten erbjuds för närvarande en dag i veckan under kvällstid. Verksamhetens fritidsledare har arbetat uppsökande och inventerat målgruppens behov. Under våren kommer verksamheten att byta lokal och öppettider för att bättre bemöta målgruppens önskemål och attrahera fler besökare. Enheten kommer att söka medel för att vidareutveckla verksamheterna under 2020.

Förebyggande ungdoms- och fritidsarbete

Stockholmsenkätens resultat visar att användningen av alkohol och tobak fortsätter att sjunka inom hela staden. Inom Norrmalms stadsdelsområde är dock användningen högre än genomsnittet. För cannabis och e-cigarett är utvecklingen negativ och förvaltningen ser en ökad användning av dessa hos unga inom stadsdelsområdet. Preventionsarbetet har fortgått i olika former och är en viktig del i arbetet för att förhindra att ungdomar börjar använda droger. I samarbete med Kungsholmen och Östermalms stadsdelsförvaltningar har förvaltningens preventionssamordnare genomfört en föräldraföreläsning kring temat cannabis. Syftet med föreläsningen var att öka föräldrarnas kunskap och medvetenhet om cannabis och var man kan vända sig för att söka hjälp eller stöd. Vid föreläsningen närvarade cirka 100 vårdnadshavare och förväntade effekter av utbildningsinsatsen är att den ökade medvetenheten kan bidra till att förebygga att barn och unga gör destruktiva livsval.

I samarbete med Kungsholmens och Östermalms stadsdelsförvaltningar har förvaltningens fältassistenter startat ”Fälthänget drop-in” på fredagar i ungdomsmottagningens lokaler på Norrtullsgatan 10. Dit är barn och unga som bor eller vistas i norra innerstaden välkomna och kan besöka ungdomsmottagningen för att träffa fältassistenter från de olika stadsdelsområdena. Syftet med verksamheten är att nå ut till barn och unga som kan vara i

behov av en vuxen att prata med samt att avdramatisera ungdomsmottagningen för de som kanske inte går dit annars. Genom att erbjuda barn och unga ett lättillgängligt sammanhang där vuxna finns som kan lyssna och stötta utförs ett preventivt arbete som kan bidra till att förebygga psykisk ohälsa inom målgruppen.

Trygga och stabila uppväxt förhållanden

Socialtjänstens arbete fokuseras på de mest utsatta barnen. Hittills under året har fyra barn placerats på hem för vård eller boende, stödboende, familjehem samt jourhem utifrån lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Arbete pågår med att utveckla metoder för att förbättra situationen för barn till separerade föräldrar med stora konflikter. Av alla barn och ungdomar som fått insatser har 88 procent inte återaktualiserats inom 12 månader efter avslutad insats. Detta är en hög andel och i linje med ett av socialtjänstens viktigaste mål; att familjen ska ha stärkt sin förmåga efter avslutad insats. Socialtjänsten stärker barns delaktighet genom att använda olika spel och verktyg i möten med socialsekreterare och barnen får möjlighet att svara på en enkät efteråt. Enkäterna från de 30 barn, varav 17 flickor och sju pojkar samt sex barn som inte uppgett kön som svarat hittills i år visar att barnen upplever gott bemötande.

Orosanmälan till socialtjänsten

Många familjer som kommer i kontakt med socialtjänsten söker inte stöd själva. Samverkan med andra aktörer en viktig del i det förebyggande arbetet. Förvaltningen ordnar seminarier regelbundet om skyldigheten för personal att göra orosanmälan till socialtjänsten. Förskolans medarbetare deltar för att öka kunskapen kring att så tidigt som möjligt upptäcka barn som far illa. Även samverkanspartners bjuds in samt bibliotekspersonal, samhällsväglare och civila aktörer som Norrtulls idrottsklubb.

Hemlöshet och vräkningsförebyggande arbete

Förvaltningen arbetar vräkningsförebyggande för att i ett så tidigt skede som möjligt nå den som riskerar bli hemlös. Bosamordnaren arbetar bland annat uppsökande tillsammans med handläggare för att motivera personer att ta emot insatser för att kunna bo kvar i bostaden. Under perioden har 38 personer varit aktuella inom det vräkningsförebyggande arbetet, varav fyra ärenden har gått vidare till Kronofogden och avhysning har verkställts. Ärenden som har gått till Kronofogden har ofta redan ett beslut från Hyresnämnden och är i dessa fall väldigt svåra att avvärja. I dessa fall har förvaltningen ofta varit aktiva och erbjudit insatser under längre perioder, dock utan resultat.

Hedersrelaterat våld och våld i nära relationer

Vid alla nybesök hos socialtjänsten ställs frågor om våld i nära relation. Förvaltningen har beviljat bistånd till skyddat boende samt behandling på relationsvårdscenter innerstaden (RVCI) för både våldsutsatta och våldsutövare. Vid avläsningstillfället är fem våldsutövande män och en våldsutövande kvinna aktuella för insatser samt 34 våldsutsatta kvinnor och en våldsutsatt man.

Ett barn har hittills i år fått krisbearbetning genom så kallade ”Trappan-samtal”.

Relationsvårdshandläggarna har gått utbildning i att motivera våldsutövare, kunskaperna kommer att spridas på förvaltningen. En samverkansträff med stadsdelsförvaltningarna i innerstaden har genomförts. Lokala resursgruppen har bjudit in organisationen ”MÄN” för att få stimulans i det fortsatta arbetet. MÄN arbetar med metoder för att förebygga våld och

driver bland annat projekt tillsammans med Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Stöd till anhöriga

Förvaltningens anhörigkonsulent samverkar med alla enheter i syfte att ge ett samordnat stöd till anhöriga i olika livssituationer. Föreläsningar har genomförts i samverkan med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden som totalt 224 personer har deltagit i. Utöver det har 41 personer fått vägledande samtal av anhörigkonsulenten. Efter de enskilda mötena har anhöriga fått besvara en enkät. Samtliga deltagare som har besvarat enkäten upplever att de blivit respektfullt bemötta, att samtalet handlade om relevanta frågor och att anhörigkonsulenten var stödjande.

Samverkan

Eftersom många familjer inte själva söker stöd hos socialtjänsten är samverkan med andra aktörer väsentlig och genom samarbete mellan förskolan, skolan, de öppna verksamheterna, socialtjänsten och polisen förebyggs riskbeteenden hos barn och unga.

Samverkansöverenskommelse för barn bästa finns sedan flera år tillbaka inom Norrmalms stadsdelsområde mellan förskola, skola, fält och fritid samt socialtjänst, där olika aktörers ansvar tydliggörs. Skola och socialtjänst driver gemensamt skolverksamhet för så kallade hemmasittare, ”Positivt”. Under innevarande period är sex barn från Norrmalms stadsdelsområde inskrivna. Nämnden bidrar genom att finansiera en behandlare.

I budgeten för 2019 finns uppdraget att socialtjänsten tillsammans med Polismyndigheten ska träffa barn inom 48 timmar efter att de första gången har begått brott. Socialtjänsten har gjort en inventering av hur många barn som berörs och kommer att diskutera prioriteringar. Det finns utmaningar med uppdraget, bland annat har Polismyndigheten begränsade möjligheter att medverka och socialtjänsten får ofta inte vetskap om brottet inom 48 timmar.

Förvaltningens familjehandläggare och vuxenhandläggare har samverkansträffar inom ramen för projektet ”Tillsammans för barnen”. Två frukostträffar har ordnats, en om barnkonventionen och en om samordnad individuell plan och kollegialt samråd.

Samverkan är särskilt viktig för personer som behöver stöd från flera lika aktörer. På individnivå sker samverkan genom samordnad individuell planering, SIP-möten, och genom nätverksmöten och behandlingskonferenser. Statistik över genomförda SIP-möten ska analyseras, och förvaltningen skickar löpande avvikelser när de som ska delta i SIP-möten uteblir. Förvaltningens handläggare har genomfört studiebesök och fått information om substitutionsbehandling, för att öka möjligheterna till samverkan och förbättra stödet till missbrukare som behöver insatsen. Alla vuxenhandläggare har fått halvdagsutbildning i SIP och en frukostträff för barn- och vuxenhandläggare har haft fokus på SIP-arbetet.

Lokal samverkan finns mellan stadsdelsförvaltningarna i innerstaden, beroendecentrum, psykiatri, habilitering och frivård där olika samverkansfrågor tas upp. Samarbete sker även genom samordningsförbundet Finsam med representanter från innerstadsdelarna, landstinget, arbetsförmedling och försäkringskassan.

Lika rättigheter för alla

Barnperspektivet och barnets rättigheter har särskilt beaktas i den verksamhet som riktar sig till barn och unga. Barn med funktionsnedsättningar bemöts som barn med samma rättigheter och behov som alla barn har och får särskilt stöd för att deras rättigheter och behov ska

tillvaratas. Förvaltningens barnrättssamordnare uppmärksammar barnfrågor på hela förvaltningen tillsammans med handläggare i olika arbetsgrupper. I vuxenhandläggningen görs barnkonsekvensanalyser i samtliga ärenden där det finns barn som kan påverkas av den vuxnes problematik.

Den öppna förskolan och parkleken har erbjudit ett brett utbud av olika aktiviteter utifrån barn och ungas behov och önskemål. Ett normkritiskt och antirasistiskt förhållningssätt samt ett hbtq-perspektiv har varit med i planeringen och i genomförandet av aktiviteterna.

Förvaltningen är representerad i nätverket ”Fritid för alla” för att säkerställa att barn och unga med funktionsnedsättning ges möjligheter att få ta del av stadens fritidsverksamheter på lika villkor. Under våren planeras aktiviteter som till exempel ett gemensamt disco tillsammans med Östermalms och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar.

Frågor som rör jämställdhet och jämlikhet är ständigt närvarande i det dagliga arbetet. Förvaltningens handläggare har värdegrundsdiskussioner och prövar olika perspektiv för att undvika att kön ställs mot varandra eller omedvetet behandlas olika. Även HBTQ-frågor hålls ständigt levande för att uppnå likvärdigt bemötande oavsett upplevd könstillhörighet. I syfte att fatta jämställda beslut oavsett kön, avidentifieras ärenden vid föredragning för konsultation eller beslut.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	88 %	91,2 %	81,3 %	85,9 %	86 %	86 %	84 %	Tertial 1 2019
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				94 %		96 %	Öka	2019
  Andel brukare inom socialpsykiatrin som inte upplever diskriminering				85 %		91 %	Öka	2019
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatrin				24,47		30 %	25 %	2019
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	79,4 %	68,2 %	100 %	80,6 %	82 %	82 %	42 %	Tertial 1 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärijas	0 %				30 %	97 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Förvaltningen arbetar vråkningsförebyggande i ett tidigt skede, oftast med gott resultat. Samarbete sker till exempel med hyresvärd, psykiatri och enheten för ekonomiskt bistånd. Förvaltningen har arbetat vråkningsförebyggande med 38 personer under perioden, varav 4 är avhysta. Det är svårt för förvaltningen att avvärja avhysning i ett sent skede när Kronofogden ska verkställa beslut/dom från Hyresnämnden. Avhysningarna gäller personer som förvaltningen har erbjudit insatser för under längre tid.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				95 %		96 %	90 %	2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				83 %		96 %	78%	2019
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				63 %		80 %	80 %	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				68,5 %			-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				56 %			-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				85 %			-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				83 %			-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
  Antal vråknings- och berör barn	0	0	0		0	0	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende,				82 %		93 %	92 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
♀ vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvåldcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstymning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
begått brott.			

Nämndmål:

1.4.1 Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter arbetar för att tidigt upptäcka barn i behov av stöd. Genom samarbete mellan förskolan, skolan, de öppna verksamheterna, socialtjänsten och Polismyndigheten förebyggs riskbeteenden och riskfaktorer kring och hos barn. Samverkan är utgångspunkten vid genomförandet av stödinsatser och bidrar till att säkerställa goda uppväxtvillkor för barnet.

En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till jämlikare uppväxtvillkor. Den öppna fritidsverksamheten är en viktiga arena i det förebyggande arbetet där förvaltningen kan arbeta för att få in unga i positiva sociala sammanhang och stärka ungas skyddsfaktorer.

Många familjer som kommer i kontakt med socialtjänsten söker inte stöd själva. Därför är samverkan med andra aktörer en viktig del i det förebyggande arbetet. För att öka möjligheten att så tidigt som möjligt upptäcka barn i behov av stöd, informerar socialtjänsten samverkanspartners om sitt arbete och andra aktörers ansvar. Socialtjänsten ordnar seminarier regelbundet om skyldigheten för personal att göra orosanmälan till socialtjänsten. Förvaltningen verkar för att andra aktörer ska känna till att det går att vända sig till socialtjänstens mottagningsgrupp för konsultation och information om vilket stöd som finns att få för barn och familjer. I kontakten med barn och familjer och i samverkan med andra stärker socialtjänsten de resurser som finns kring barnet, ungdomen och dennes familj.

Målgrupp: Barn och unga i åldern 0-21 år.

Förväntat resultat

Barn och ungas grundläggande behov uppmärksammas tidigt.

En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till jämlikare uppväxtvillkor. Förskolan arbetar förebyggande, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa och har ett nära samarbete med socialtjänsten. Den öppna fritidsverksamheten ger barn och ungdomar positiva sociala sammanhang och uppmärksammar unga i behov av stöd.

Socialtjänsten når utsatta barn och unga i ett så tidigt skede som möjligt. I samverkan med andra aktörer skapas förtroende och tilltro till socialtjänstens möjlighet att medverka till en positiv förändring. Föräldrar ska känna trygghet i att det finns stöd att få om problem uppstår.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Boendestödjarna inom socialpsykiatri och funktionsnedsättning får under året utbildning av familjeenheten gällande barnperspektiv i	2019-01-08	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
arbetet.			

Nämndmål:

1.4.2 Anhöriga uppmärksammas och får stöd

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Anhöriga till personer över och under 65 år och anhöriga till personer med funktionsnedsättning/variation boende inom Norrmalms stadsdelsområde. Personer som lever med missbruk och deras anhöriga. En prioriterad målgrupp är barn.

Förväntat resultat

Anhörigas livssituation uppmärksammas och erbjuds stödinsatser. Medarbetare har kunskap om de situationer anhöriga kan befinna sig i och kan vägleda och informera om stödinsatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förbättra informationen om anhörigstödet på stadens hemsida för att det ska vara tydligt och enkelt att hitta kontaktuppgifter och information om anhörigstödet.	2019-01-08	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.3. Stadsdelsområdets invånare lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare i Norrmalms stadsdelsområde i behov av stöd för att klara sitt dagliga liv.

Förväntat resultat

Förvaltningen arbetar förebyggande och främjande med insatser i ett tidigt skede, för att motverka ohälsa och ojämlika förhållanden. Stadsdelsområdets invånare i behov av stöd och hjälp ska ges insatser för att klara sitt dagliga liv utifrån sina förutsättningar. Nyanlända blir självständiga och etablerar sig i samhället genom arbete, utbildning och ett stadigvarande boende.

All myndighetsutövning är rättssäker och tillvarar den enskildes resurser. Medarbetare har kunskap om mänskliga rättigheter och tillämpar dessa inom respektive verksamhet. Invånare och medarbetare upplever att nämndens verksamheter är fria från diskriminering.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning i gruppboende och						80		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
servicebostäder som erbjuds att delta i kulturella, fysiska eller andra aktiviteter av den enskildes intresse minst en gång per vecka.								

Nämndmål:

1.4.4. Personer i relationer där våld förekommer får det stöd de behöver

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Personer inom Norrmalms stadsdelsområde som utsätts för våld i nära relationer samt våldsutövare. En prioriterad målgrupp är barn och unga som utsätts för våld.

Förväntat resultat

Personer utsatta för hedersvåld och våld i nära relation erbjuds skydd utifrån behov och ett individuellt utformat stöd i syfte att förändra sin situation. De som utövar våld får insatser för att bryta sitt beteende och hitta alternativ till våld. Barn och unga som är utsatta för våld i nära relation får skydd och stöd och barn och unga som finns i nära relationer där våld förekommer uppmärksammas och får stöd. Medarbetare har kunskap om våld och att upptäcka våld i nära relationer samt hedersvåld och kan ge stöd åt den enskilde.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel våldsutsatta som fullföljer behandling på Relationsvårdcentrum (RVCI)						75		2019
 ♀ Andel våldsutövare som fullföljer behandling på Relationsvårdcentrum (RVCI)						75		2019
 ♀ Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten						50		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nya medarbetare kommer att genomgå web-utbildning om våld i nära relation utarbetad av Nationellt Centrum för Kvinnofrid.	2019-01-10	2019-12-31	
 Relationsvårdshandläggare kommer få utbildning i hedersrelaterat våld.	2019-01-08	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Aktivitetscenter och förebyggande arbete

Som en del av ett äldrevänligt stadsdelsområde fortsätter förvaltningen arbetet med att utveckla befintligt aktivitetscenter samt att planera för kommande aktivitetscenter. Aktivitetscentret ska vara tillgängligt och utgöra en social mötesplats för boende och närboende. I enlighet med det målet har utbudet av aktiviteter utvecklats. Under perioden har kulturella, sociala och fysiska aktiviteter som till exempel allsång, stråkkvartettkoncert och fysisk aktivitet som gymnastik erbjudits. Deltagares önskemål och synpunkter efterfrågas efter varje aktivitet för att ytterligare kunna förbättra nöjdhet.

Anhörigstödet har fortsatt utvecklats under perioden och föreläsningar har erbjudits.

Vård- och omsorgsboende, träffpunkter och dagverksamhet

Aktivitetsutbudet på den öppna träffpunkten Vasaträffen har utökats i syfte att möta besökarnas intressen och önskemål. En diskussionsgrupp har startat där deltagarna diskuterar litteratur och aktuella händelser. I samarbete med aktivitetscentret erbjuds de äldre "må gott promenader" där fysisk aktivitet varvas med social samvaro i grupp.

De äldre på vård- och omsorgsboendena och dagverksamheten inom nämndens regi erbjuds gemensamma aktiviteter i grupp. Förvaltningens verksamhetsuppföljningar visar att vård- och omsorgsboendena behöver fortsätta utveckla den individuella tiden med kontaktpersonen, social samvaro på avdelningarna och möjligheten till utomhusvistelse. En konkret förbättringsåtgärd är att det kommunala vård- och omsorgsboendet kommer tydliggöra olika yrkesrollers ansvar för avdelningarnas aktiviteter och ett nätverk kommer att startas upp för enhetens aktivitetsombud.

Flera äldre önskar komma ut på längre promenader och vård- och omsorgsboendena behöver förbättra möjligheter för äldre att ta del av parker och grönområden. För att underlätta planering och förutsättningar för utomhusvistelse har några boenden schemalagt insatsen.

Måltidsupplevelser inom vård- och omsorgsboende

Vård- och omsorgsboendena arbetar för att erbjuda de äldre en trevlig måltidsupplevelse. Högtider och de olika årstidernas växlingar firas med hjälp av anpassad dukning och menyer. Flera sociala aktiviteter är kopplade till måltidsupplevelsen, till exempel sommarluncher och fredagsmys. Vård- och omsorgsboendenas kostombud arbetar för att ta tillvara de äldres individuella önskemål, förbättra måltidssituationen och erbjuda en näringsrik kost. För de som behöver extra stöd under måltidssituationen finns dietist att tillgå och stöd från arbetsterapeut. Resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning visar att andel nöjda med

måltidsupplevelsen har ökat för boende inom det kommunala vård- och omsorgsboende. Arbetet med kost och måltidsupplevelse är fortsatt prioriterat arbetet inom äldreomsorgen.

Trygg omsorg

Den kommunala hemtjänsten har utvecklat ett demensteam i syfte att kunna ge ett personcentrerat stöd. Demensteamet har regelbundna möten och stöttar kollegor med råd och tips gällande kunder med demens.

"Tryggt mottagande i hemmet" är en kvalitetshöjande insats som sker i samverkan med Kungsholmens stadsdelsnämnd. Syftet är att skapa en tryggare hemgång för äldre som skrivs ut från slutenvård eller korttidsvård. Under perioden har nio personer erbjudits insatsen.

Samordnad individuell plan (SIP) är en viktig faktor för att skapa en trygg hemgång. Samverkan med primärvården blir i detta sammanhang viktig, och behöver förbättras för att målet med SIP ska uppnås. Det är svårt att få samtliga huvudmän att delta i SIP-möten, vilket innebär att det samordnade stödet uteblir. Under perioden har biståndshandläggare inom äldreomsorgen upprättat 41 samordnade individuella planer, 23 för kvinnor och 18 för män. Målet är att alla personer som har behov av ett samordnat stöd från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten ska erbjudas ett SIP-möte.

Ett prioriterat område för det kommunala vård- och omsorgsboendet är personalkontinuiteten för sjuksköterskor. Verksamheten hyr in sjuksköterskor i nuläget vilket är kostsamt och påverkar kontinuiteten. Rekrytering av sjuksköterskor är generellt svår, och förvaltningen arbetar för att främja en positiv utveckling.

Samverkan

Regelbundna samverkansmöten hålls med Region Stockholm och hemtjänsten. Förvaltningen har besökt primärvårdsmottagningar för att diskutera upprättandet av nya rutiner och riktlinjer i enlighet med lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård. En överenskommelse har fattats för att utöka samverkan med primärvården och för att säkerställa att rutiner finns och efterföljs.

En gemensam samverkanskonferens planeras i maj i samarbetet med Äldrecentrum. Ett nytt steg är att frivillighetsorganisationer nu även kommer att bjudas in. Syftet med att bjuda in dem är att nå ut med information om äldreomsorgens verksamheter till flera äldre. Genom samverkan med flera aktörer ökar möjligheten att stödinsatser ges i tid.

Samverkan med enheten för ekonomiskt bistånd och övriga enheter på förvaltningen är planerad för att gemensamt nå målet att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet. Syftet är att bromsa den ökning som uppmärksammats under 2018 gällande äldre personer som riskerar vräkning.

Lika rättigheter för alla

Biståndshandläggare inom äldreomsorgen har gjort ett studiebesök i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning för att ta del av deras arbete med HBTQ-frågor och normkritiskt förhållningssätt.

Kvalitetsarbete

Förvaltningens beställarenhet inom äldreomsorgen har för avsikt att delta i Kvalitetsutmärkelsen 2019. Ett led i kvalitetsarbetet är att enheterna utvecklar enkäter för att fånga de äldres åsikter och utvecklar arbetet utifrån det. Ett exempel är anhörigstödet och

utbudet av aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen ♀				65 %		70 %	70 %	2019
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra ♀				52 %		57 %	57 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten ♀						85 %	85 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende ♀						76 %	76 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten ♀						81 %	81 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende ♀						87 %	87 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet ♀						92 %	92 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst ♀						84 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende ♀						81 %	81 %	2019
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				12,2		12	10	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilda äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.5.1 Äldre är trygga och får en individuellt anpassad vård- och omsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: äldre över 65 år.

Den äldre ska känna delaktighet, trygghet och kunna påverka hur och när insatser utförs. Ensamhet och oro ska förebyggas med hjälp av bland annat mötesplatser och dagverksamhet. Genom det förebyggande arbetet främjas och stärks den enskildes möjligheter att leva självständigt.

Förväntat resultat

Äldre är trygga med de insatser som ges. De äldre är nöjda med bland annat måltider, sociala aktiviteter, utomhusvistelse, samt upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs. Äldre med demens får ett riktat stöd av personal som har kunskap om demens och kognitiv svikt. Äldre med behov av stöd från flera huvudmän erbjuds ett samordnat stöd, bland annat när de skrivs ut från sjukhus.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre som är nöjda med aktiviteterna på vård- och omsorgsboendet						70		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Seniordag anordnas för att ge information till äldre som fyller 80 år och som inte har biståndsbedömda insatser	2019-01-01	2019-12-31	
 Upprätta en plan för att genomföra inköp på internet.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* kommer att uppfyllas under året.

Förvaltningen har under perioden arbetat med att intensifiera platssamverkan på Sergels Torg. Planering inför en säsongsaktivering av platsen har inletts. Säsongsaktiveringen ska tillföra, stärka och utveckla kultur- och konstaktiviteter i den offentliga miljön på Sergels Torg.

Stadsdelsförvaltningen deltar i referensgrupper och workshops kring socialt värdeskapande analyser (SAV) i syfte att stärka det sociala hållbarhetsperspektivet i stadsplaneringen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Samverkan

Utifrån uppdrag i avstämningsärendet om intensifierad platssamverkan på Sergels Torg har förvaltningen initierat en säsongsaktivering av platsen under sommarmånaderna juni-augusti. Platssamverkan ska ske tillsammans med externa aktörer som fastighetsägare och verksamma i området. Avsikten är att testa och utvärdera tillvägagångssätt och organisationsformer för att kunna utveckla en lämplig modell för platssamverkan över tid.

Jernhusen har tillsammans med Stockholms stad inlett planarbete med avsikt att utveckla centralstationsområdet med överdäckning och nya byggrätter för olika ändamål.

Stadsdelsförvaltningen deltar i referensgrupper och workshops kring socialt värdeskapande analyser (SAV) i syfte att stärka det sociala hållbarhetsperspektivet i stadsplaneringen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						45 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	2019

Nämndmål:

2.1.1. Norrmalms stadsdelsområde är levande och trivsamt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen vidareutvecklar sin samverkan med det lokala näringslivet genom arbetet med att Klaraområdet ska bli ett trivsamt och tryggt område. Där behov av platssamverkan identifieras på andra platser, arbetar förvaltningen tillsammans med Polismyndigheten, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra aktörer för att skapa strategier för en trygg offentlig miljö samt för att stärka det civila försvaret.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med det lokala näringslivet i syfte att gemensamt utveckla ett levande, tryggt och trivsamt stadsdelsområde för boende och besökare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Förvaltningen deltar i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med Norrmalms stadsutvecklingsområden för att beakta nämndens behov av verksamheter.

En skolpaviljong med tillfälligt bygglov om fem år har placerats på SISAB:s fastighet vid Sveaplan. Paviljongen gränsar till södra Bellevueparken, som kommer att få ett ökat slitage när skolan startar där hösten 2019.

I planeringen av Östra Hagastaden har nämnden beslutat att möjligheterna till parklekslokal ska utredas inom den planerade förskolan samt att det planerade vård- och omsorgsboendet ska innehålla daglig verksamhet för äldre med demens. Inför kommande detaljplanesamråd deltar förvaltningen i diskussioner om utformning samt gränsdragningar mellan parkmark och mark för gata/torg.

Lika rättigheter för alla

Förvaltningen arbetar för ett barn-, jämställdhets-, funktionshinders- och äldreperspektiv i planeringen. Barnkonsekvensanalyser efterfrågas, synpunkter från nämndens råd beaktas och tillgänglighetsfrågor bevakas vid besvarande av remisser. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det viktigt att planera för trygga miljöer där ingen hämmas av upplevd otrygghet. För alla målgrupper är god tillgång till park-, lek- fritids- och idrottsmiljöer viktigt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				12		12	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

2.2.1. Invånarnas behov av samhällsservice uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

 Uppfylls helt

Beskrivning

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom stadsdelsområdet tillgodoses.

Förväntat resultat

När nya bostäder byggs inom stadsdelsområdet har invånarna god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla. Det finns förskolor, bostäder med särskild service och äldreboenden i tillräcklig omfattning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon						86 %	86 %	Halvår 1 2019

Nämndmål:

2.3.1. Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens fordon ska drivas med miljövänliga bränslen. Nämnden ska arbeta för att minska utsläpp av växthusgaser.

Förväntat resultat

Nämndens transporter sker med miljövänliga fordon enligt nämndens resepolicy.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomförande av miljörevision av parkentreprenörens maskinpark	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Miljörevision av parkentreprenörens maskinpark sker i oktober.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Kultur för alla

Förskolan har fortsatt att ge barnen förutsättningar att utveckla sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama. Konst och kultur hjälper barnen att förstå sin omvärld, ställa nya frågor och vara en del av samhället. Barnen har getts möjlighet att utveckla nyfikenhet och lust till eget kulturskapande.

Alla verksamheter inom socialtjänstens utförarenhet erbjuder brukare möjlighet att delta i olika aktiviteter utifrån önskemål. Brukare har till exempel varit på trädgårdsmässan och på vårsalongen på Liljevalchs och på de olika boendena har de erbjudits simning, besök på Cosmonova, träning på Friskis och Svettis men även melodifestivalkvällar, pyssel och filmvisning i gemensamhetslokalen.

Aktivitetsutbudet på den öppna träffpunkten Vasaträffen har utökats i syfte att möta besökarnas intressen och önskemål. En diskussionsgrupp har startat där deltagarna bland annat diskuterar litteratur och nyheter. I samarbete med aktivitetscentret erbjuds de äldre "må gott promenader" där fysisk aktivitet varvas med social samvaro i grupp.

De äldre på vård- och omsorgsboenden och dagverksamheten inom nämndens regi erbjuds gemensamma aktiviteter i grupp.

Förvaltningen arbetar med att ta fram program för yogapaviljong och vattenlek.

Under perioden har planering för en säsongsaktivering av Sergels Torg påbörjats. I samverkan med bland annat fastighetsägare, trafikkontoret, City i Samverkan och Kulturhuset planeras insatsen som ska genomföras under sommarmånaderna 2019. Fokus på aktiveringen är att tillföra, stärka och utveckla kultur- och konstaktiviteter i den offentliga miljön på platsen, och på så sätt få människor att trivas och vistas på Sergels Torg och ta del av erbjudna konst- och kulturevenemang.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till						75 %	74 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
♀ idrottsaktiviteter								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						76 %	75 %	2019

Nämndmål:

2.4.1. Invånare i alla åldrar tar del av ett varierande kulturutbud

 Uppfylls helt

Beskrivning

I stadsdelsområdet finns öppna mötesplatser för social stimulans och gemenskap. Samverkan sker med det lokala kulturlivet som erbjuder olika evenemang. I nämndens egna verksamheter finns möjlighet till eget skapande, musik, rörelse och teater. De äldre på vård- och omsorgsboende och besökare på aktivitetscentret och dagverksamhet erbjuds sociala/kulturella och fysiska aktiviteter. I förskolorna och den öppna fritidsverksamheten finns miljöer som skapar nyfikenhet och lust till eget kulturskapande.

Målgrupp

Prioriterade målgrupper är barn i åldern 1-6 år, personer över 65 år samt personer med funktionsnedsättning.

Förväntat resultat

Invånare i alla åldrar tar del av ett varierat kulturutbud. Barn i förskolan introduceras till olika uttrycksformer och skapande tekniker. Individer med insatser via nämndens verksamheter erbjuds olika kulturella upplevelser och möjlighet till skapande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som upplever att sitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former						87 %		2019
 ♀ Andel personer med funktionsnedsättning i gruppboende och serviceboende som erbjuds att delta i kulturella, fysiska eller andra aktiviteter av den enskildes intresse minst en gång per vecka.						80		2019
 Andel vårdnadshavare						67 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
som upplever att förskolan ger deras barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna arrangerar tillsammans en ljusinstallation	2019-01-01	2019-12-31	
 Förskolorna arrangerar tillsammans förskolans dag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.4.2. Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att utveckla parker och grönområden som ökar invånarnas och besökarnas möjlighet till fritidsaktiviteter genom ett jämställt, jämlikt och tillgängligt nyttjande året om.

Förväntat resultat

I parker- och grönområden ska invånarnas behov av lek, spontanidrott och fritidsaktiviteter tillgodoses. Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt och jämlikt nyttjande. Parklekarna är välbesökta och tillgängliga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm, som t.ex. motionsspår, bollplaner och öppna parker						84 %		2019

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås

under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

En giftfri förskola

Nämndens verksamheter för barn och unga har fortsatt arbeta för att barnen ska få kunskap om sin delaktighet i naturens kretslopp och lära sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö. En viktig del i strävan efter att erbjuda en hållbar verksamhet är att reducera påverkan från miljögifter, särskilt i verksamhet som riktar sig till barn och unga. Genom stöd av Kemikaliecentrums utbildningar samt kartläggningsverktyg har förskolorna och de öppna verksamheterna kontrollerat och rensat bland inventarier och förbrukningsmaterial. Kemikaliecentrum har också föreläst för förvaltningens barnsäkerhetsombud kring kemikaliesmart förskola. Resultat av arbetet är bland annat att miljöfarliga material och leksaker rensats bort samt att giftfria produkter köps in.

Hållbara parker och grönområden

Placering av skräpkorgar ses över för att optimera insamling samt minska tömningsfrekvenser och transporter.

Ett brukaravtal kring stadsodling i Sabbatsbergsparken utanför Katarinhuset har upprättats med enheten daglig verksamhet. Under våren har förvaltningen deltagit med en representant i referensgruppen för framtagande av lokalt åtgärdsprogram (LÅP) för god vattenstatus i Brunnsviken. Programmet beräknas skickas på remiss till bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd under året. Trädvård har genomförts i Vasaparken och slyröjningsarbeten enligt skötselplaner har genomförts i Bellevueparken och Vanadislunden. Under tidig vår har flera nya träd planterats på Observatoriekullen och i flera parker har mindre förnygringsbeskärning genomförts.

I förfrågningsunderlag för nya upphandlingar ställs särskilda kemikalie- och miljökrav samt kontroll av produkter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				100 %			75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system						100 %	100%	2019
Analys								
Nytt avtal med entreprenör för parkinvesteringar gäller från 1 april 2019 där krav på användande av BVB ställs. I nya upphandlingar ställs alltid krav på användning av BVB. Norrmalms stadsdelsnämnd har i avstämningsärendet anmodats att höja årsmålet i samband med tertialrapport 1, och har därför höjt årsmålet till 100 %.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling							60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel						53 %	50%	2019
  Köpt energi (GWh)				3,5 GWh		2,6 GWh	1735 GWh	2019
Analys								
Förvaltningen gör bedömningen att årsmål för köpt energi delvis kommer att uppnås.								
Förvaltningen har genomfört olika energibesparande åtgärder med hjälp av klimatinvesteringsmedel, vilket har lett till en minskad förbrukning med cirka 430000 kWh under de senaste tre åren.								
Förvaltningens analys av varför årsmål inte uppnås är att olika faktorer påverkar utfallet och att årsmålet inte är i paritet med energiförbrukningen. Bakgrunden är bland annat den översyn som genomförts i samverkan med serviceförvaltningen där det uppmärksammades ett antal el-abonnemang som låg utanför ramavtal. Detta har åtgärdats och abonnemangen ingår i mätunderlaget. Ytterligare faktorer är att förvaltningens verksamheter har ökat i och med utbyggnaden av Hagastaden.								
Förvaltningen ansvarar för parkmiljö för norra innerstaden där Kungsholmens och Östermalms stadsdelsförvaltningar ingår. Förbrukningssiffran för köpt energi för nämnden innehåller i och med detta förbrukning för Kungsholmens och Östermalms stadsdelsområdens parker. När resultat från 2018 rensas från el-förbrukning gällande parkmiljö blir resultatet 2 536 460 kWh, vilket är betydligt närmare årsmål.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.1. Nämndens verksamheter är energieffektiva och skräphanteringen i parkerna är miljösmart

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen söker medel för att fortsätta arbetet med att energieffektivisera verksamheterna 2019 genom att investera i energieffektiva lösningar. Förvaltningen har kartlagt äldre belysning inom verksamheterna där det finns behov av byte till mer energieffektiv belysning. Även byte och uppgradering av vitvaror såsom kyl/frys, diskmaskin, spis/ugn, torkskåp, tvättmaskiner och torktumlare bidrar till att reducera nämndens energiförbrukning och minska verksamhetens klimatpåverkan.

Placering av miljösmarta skräpkorgar och kärl för källsortering ses över för att optimera skräphanteringen.

Förväntat resultat

Nämndens energiförbrukning minskar och skräphanteringen i parkerna är miljösamt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ersätta äldre belysning och vitvaror med energieffektiva alternativ	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.2. Parker och grönområden klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att bland annat arbeta med strategier för dagvattenhantering samt skötsel och åtgärder som gynnar biologisk mångfald.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Sköta Bellevueparkens strandlinje mot Brunnsviken så att både rekreation och biologisk mångfald främjas	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram en trädvårdsplan samt genomföra åtgärder för Centralbadsparken	2019-01-01	2019-12-31	
 Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.3. Nämndens verksamheter är giftfria

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att bland annat minska miljögifter i nämndens verksamheter där barn och unga vistas.

Barn och unga ska få kunskap om sin delaktighet i naturens kretslopp, om ekologisk hållbarhet och få lära sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö.

Barn ska ha en giftfri vardag och ekologisk mat är det naturliga valet i så stor utsträckning som möjligt.

All personal inom förskolan och den öppna fritidsverksamheten ska få ökad kunskap om skadliga kemikalier, miljömärkta produkter, miljöfarligt avfall och förnyelsebart material. Material och skötselmetoder i stadsdelsområdets parker är giftfria.

Förväntat resultat

Miljögifter i nämndens verksamheter där barn och unga vistas ska minska. Miljöfarliga material är ersatta med miljösmarta alternativ.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventera och kartlägga användning av platsgjutet gummi och konstgräs i stadsdelsområdets parker.	2019-01-01	2019-12-31	
 Inventera och kartlägga användning av träskyddsmedel i stadsdelsområdets lekplatser.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* kommer att uppfyllas under året.

Verksamheten ryms inom given budget. Förvaltningens medarbetare har en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och arbetar kontinuerligt med att säkerställa en god prognossäkerhet och långsiktigt hållbara finanser.

Årets medarbetarenkät har förbättrad svarsfrekvens jämfört med föregående år. Resultat från enkäten visar att medarbetare inom förvaltningen har kännedom om förväntningar, krav och mål för det egna arbetet såväl som förvaltningens.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet och samtliga KF-indikatorer prognostiseras att uppnås under året.

Verksamheten ryms inom given budget. Förvaltningens medarbetare har en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och arbetar kontinuerligt med att säkerställa en god prognossäkerhet och långsiktigt hållbara finanser. Förvaltningens controllers har månatliga möten med chefer för att gå igenom ekonomin vilket bidrar till en god hushållning av de budgetmedel som enheten har samt framtagande av eventuella åtgärder för att få en ekonomi i balans.

Ett internkontrollbesök med fokus på ekonomiska och personalrelaterade processer har genomförts på ett av nämndens boende för personer som beviljats insatser inom socialpsykiatri.

Förvaltningen har startat ett personalekonomiprojekt med det huvudsakliga målet att synliggöra olika delar av personalkostnaderna för att på så sätt öka chefers medvetenhet kring dessa kostnaders påverkan på budget. Projektet syftar också till att identifiera

förbättringsområden samt utveckla verksamheternas processer kring exempelvis vikarietillsättning och personalomsättning.

Under våren har en ekonomiutbildning hållits för administratörer på förvaltningen i syfte att sprida kunskap om redovisningsregler samt för att ge en ökad förståelse för ekonomisk redovisning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,4 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			99,5 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

3.1.1. Nämnden har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter ska drivas inom dess givna ekonomiska ramar och resurserna ska användas effektivt för att nå uppsatta mål med fokus på resultat och effekter för våra invånare. Medarbetare och chefer har en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och kunskap om på vilket sätt de kan påverka verksamhetens kostnader, identifiera utvecklingsområden, ta fram åtgärder och därmed uppnå en långsiktigt hållbar effekt. Ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå genomförs månadsvis.

Förväntat resultat

Nämndens budget är i balans och förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin. Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov. Prognossäkerheten är god och åtgärder vidtas vid behov.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att

uppnås under året.

Organisationsförändring

Under perioden har en översyn av förvaltningens organisation slutförts. Syfte med översynen och omorganisationen är att effektivisera och höja kvaliteten inom förvaltningen. Genom organisationsförändringen ges förbättrade möjligheter att skapa förutsättningar för god ledningskraft och funktionellt stöd till förvaltningens verksamheter. Förvaltningens nya organisation trädde i kraft 1 maj 2019.

God arbetsgivare, arbetsmiljö och ledarskap

Medarbetarenkäten är ett underlag för att utveckla verksamheten och skapa ett gott arbetsklimat. Svarsfrekvens för årets enkät är 82 procent, vilket är en förbättring med nio procentenheter jämfört med 2018 års enkät. Majoriteten av frågorna i årets enkät har en tydlig koppling till stadens personalpolicy och ger bra indikationer på om förvaltningen arbetar med de åtta områden som policyn hanterar.

Årets resultat visar att förvaltningen har högre index än staden i genomsnitt inom sex av områdena, och i två av områdena har samma resultat som staden. Resultatet visar att medarbetare inom förvaltningen har kännedom om förväntningar, krav och mål för det egna arbetet såväl som förvaltningens och att medarbetare har insikt i om hur det egna arbetet bidrar till verksamhetens måluppfyllelse.

I medarbetarenkäten finns även nio frågor som bildar ett totalindex som benämns Aktivt medskapandeindex (AMI). Det består av tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. Det är frågor som tagits fram av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och ger en möjlighet till jämförelse mellan olika arbetsgivare, men även mellan olika år.

Förvaltningens målsättning att hamna på ett totalindex på 82 infriades inte, utan resultatet ligger kvar på samma nivå som 2018, det vill säga 80. Stockholm stad som helhet hamnade på 79, vilket gör att förvaltningen ligger en enhet över. Inom delindex ledarskap har förvaltningen förbättrat resultat vid jämförelse fyra mätningar bakåt i tiden, från 76 till årets resultat 79.

Samverkan

För att skapa bättre förutsättning till dialog mellan arbetsgivare och fackliga organisationer har förvaltningen sett över antalet deltagare vid förvaltningens samverkansgrupp samt tagit fram ett årshjul för behandlingen av arbetsmiljöfrågor.

Den upparbetade samverkan mellan stadsdelsförvaltningarnas HR-funktioner i innerstaden fortsätter med regelbundna möten med olika fokusområden.

Lika rättigheter för alla

Resultatet i medarbetarenkäten för området Lika rättigheter och möjligheter ligger två enheter högre än staden i genomsnitt. Det finns en hög medvetenhet i förvaltningen kring vart man ska vända sig om man upplever sig utsatt för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier.

Förvaltningen ska förbättra arbetet med att implementera jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtande där det är relevant.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	80	76	81	80		82	82	2019
Analys Förvaltningen har legat stabilt på ett utfall på 80 under de senaste åren, vilket innebär att målsättningen att öka till 82 inte infriades. Förvaltningens resultat är dock högre än det övergripande resultatet för Stockholm stad.								
  Andel elektroniska inköp	61 %			62 %	75 %	75 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	0 %			53,85 %	80 %	80 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
Analys Förvaltningen avser att förbättra utförande av jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtande. Arbetssätt och rutiner för att säkerställa att jämställdhetsanalyser genomförs ska implementeras.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		87 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare				75		85	85	2019
  Sjukfrånvaro 	7,5 %	5,8 %	7,8 %	7,5 %	7 %	7 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
Analys Den totala sjukfrånvaron ligger kvar på samma nivå som föregående år. Planerade insatser för att sänka sjukfrånvaron gör att förvaltningen prognosisterar att årsmål kommer att uppnås.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	2,5 %	2,5 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
Analys Korttidsfrånvaron har inte ökat sedan 2018, utan ligger kvar på samma nivå. Planerade åtgärder för att sänka sjukfrånvaron fortsätter.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

3.2.1. Nämndens resurser används väl med fokus på resultat för invånarna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom ett effektivt utnyttjande av förvaltningens samlade resurser skapas förutsättningar för en hållbar ekonomi och verksamheter av hög kvalitet. Förvaltningen tar tillvara digitaliseringens möjligheter, utnyttjar välfärdsteknik samt uppmuntrar innovationer och nytänkande. Systematiska jämförelser och utveckling av arbetsprocesser sker genom samverkan mellan verksamhetsområden och stadsdelsnämnder. Förvaltningen arbetar för att tillgängliggöra verksamheterna och staden utifrån innevånarnas behov. För att säkerställa en rättvis resursfördelning genomförs jämställdhetsanalyser vid behov.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter använder resurser effektivt så att invånarna får största möjliga nytta för skattepengarna. Användningen av digitala verktyg och välfärdsteknik utvecklas. Inköp av varor och tjänster följer riktlinjer och görs i första hand i inköpssystemet. Uppföljning av avtal sker enligt plan. Resursfördelningen är jämställd.

Nämndmål:

3.2.2. Medarbetare och chefer är engagerade och utvecklar verksamheten

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når resultatet genom att möjliggöra engagemang, samverkan och utveckling.

Förväntat resultat

Förvaltningen är ett föredöme som arbetsgivare med engagerade medarbetare och chefer som trivs och utvecklas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen tar fram en digital förvaltningsintroduktion.	2019-01-01	2019-07-31	
 Genomföra och följa upp aktiviteter för heltid som norm.	2019-01-01	2019-12-31	
 Insatser som syftar till att stärka chefernas förmåga att rekrytera kompetensbaserat.	2019-01-01	2019-12-31	
 Ledardag för förvaltningens chefer med fokus på tillåtande, tillgängligt och öppet ledarskap.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utredda och genomföra en riktad insats för att underlätta omställning för ett antal medarbetare med osäker prognos att återgå i ordinarie arbete som ett led i att minska sjukfrånvaron.	2019-01-01	2019-09-30	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Förvaltningens prognos för 2019 baseras på kommunfullmäktiges fastställda budget för 2019 tillsammans med kommunstyrelsens förväntade budgetjusteringar under året. Hänsyn har även tagits till de löpande prestationsförändringar som uppstår efter avläsning. I samband med avstämningsärendet justerades driftbudgeten med:

- Platssamverkan 1,5 mnkr
- Giftfri förskola 0,3 mnkr
- Servicebostaden Kromosomen 0,6 mnkr
- Vädurens aktivitetscenter 1,4 mnkr
- Klimatinvesteringar LED & vitvaror 3,0 mnkr
- Investeringar inventarier avseende ny förskola 1,0 mnkr

Prognosen för året bygger på en sammanvägning och analys av bokslut 2018, faktiskt bokförda kostnader och intäkter till och med april månad och förväntad utveckling fram till årets slut. Totalt prognostiseras för året, efter resultatdispositioner ett resultat i balans.

Verksamhetsområde (Mnkr)	Justerad nettobudget 2019*	Prognos på årsutfall 2019	Resultat per T1 2019	Bokslut resultat 2018
Nämnd- och förvaltningsadministration	37,8	33,3	4,5	4,7
Individ- och familjeomsorg	74,5	73,3	1,2	0,2
<i>varav socialpsykiatri</i>	23,8	24,6	-0,8	-1,8
<i>varav barn och unga</i>	34,8	32,8	2,0	2,8
<i>varav vuxna missbruk</i>	15,3	15,3	0,0	-0,1
Flyktingmottagande	3,9	0,9	3,0	2,8
Stadsmiljöverksamhet	17,3	17,3	0,0	2,2
<i>avskrivningar</i>	9,3	9,3	0,0	0,1
<i>internräntor</i>	0,6	0,6	0,0	-0,2
Förskoleverksamhet	272,7	273,2	-0,5	-0,8
Äldreomsorg	500,9	503,9	-3,0	2,3
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	192,8	196,8	-4,0	-7,8
Kultur- och föreningsverksamhet	12,8	12,8	0,0	5,0
Arbetsmarknadsåtgärder	3,3	3,3	0,0	-0,1
Ekonomiskt bistånd	19,4	20,6	-1,2	-1,1
<i>varav handläggare</i>	4,7	4,7	0,0	-0,6
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa stadsdelsnämnd	1 145,3	1 145,3	0,0	7,0
Investeringsplan netto	24,6	24,6	0,0	-
<i>varav stadsmiljö</i>	18,6	18,6	0,0	-
<i>varav maskiner och inventarier</i>	6,0	6,0	0,0	-
<i>* inkl beräknade prestationsförändringar och begärda budgetjusteringar</i>				

Nämndens justerade driftsbudget uppgår till 1 363,1 mnkr för kostnader och 217,8 tkr för intäkter, netto 1 145,3 mnkr med hänsyn tagen till kommunstyrelsens beslut om avstämning av mål och budget 2019, samt beräknade prestationsförändringar och begärda budgetjusteringar. Prognosen visar på ett resultat i balans.

Nämnd och förvaltningsadministration

För nämnd- och förvaltningsadministration beräknas ett överskott om 4,5 mnkr. Överskottet beror på vakanta tjänster och planerat överskott för att täcka underskott inom andra verksamhetsområden.

Individ- och familjeomsorg

Individ och familjeomsorgen prognostiserar sammantaget ett överskott om 1,2 mnkr. Socialpsykiatrins beställare prognostiserar ett underskott om 0,8 mnkr på grund av en befarad kostnadsökning för insatsen sysselsättning där ett nytt ersättningssystem introduceras vid halvårsskiftet. Underskottet balanseras upp av ett överskott om 2 mnkr inom verksamheterna för barn och unga.

Flyktingmottagande

Nyanlända

Under nämnd och administration finns projektet för ”Socialt stöd till nyanlända”. Projektet finansieras med medel från generalschablonen och är budgeterat till 4,0 mnkr 2019.

Under året kommer en del av etableringsersättningen utgå då en del av hushållen varit bosatta två år inom stadsdelsområdet. Trots detta prognostiseras ett överskott av erhållen generalschablon om 6,0 mnkr.

Ensamkommande barn

För närvarande prognostiseras ett negativt resultat inom enheten för ensamkommande barn om 3,0 mnkr. Detta beror på att ersättningsnivåerna i vissa fall inte täcker de vårdkostnader stadsdelsnämnden har avseende personer som blivit beviljade svenskt medborgarskap samt kostnader för myndiga personer som beviljats stödboende.

Det råder en osäkerhet kring hur Migrationsverket kommer att hantera äldre återsökningar avseende placeringar enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), vilket medför en osäkerhet i intäktsprognoserna då handläggningstiden i vissa fall överstiger två år.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

Prognosen bygger på att nämnden får kompensation för de extrakostnader som uppkommer under året för städning efter EU-migranter som sover i stadsdelsområdets parker. Hittills i år har nämnden haft kostnader för bosättningar om 0,6 mnkr och dessa kostnader beräknas uppgå till cirka 2,7 mnkr under året. Nämnden avser att söka budgetjustering för dessa kostnader i tertial 2.

Förskoleverksamhet

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 0,5 mnkr för året. I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar och budgetjusteringar i form av barnomsorgsgarantin samt kompensation för höga hyror.

I januari 2019 öppnades förskolan Luna i det nybyggda området Hagastaden. Under året kommer ytterligare en ny förskola att öppna i Hagastaden. Hagastadens förskolor prognostiserar ett underskott om cirka 5 mnkr för året, till stor del på grund av att lokalerna initialt inte nyttjas till sin helhet och också på grund av att verksamheten i uppstartsskedet är personaltät i förhållande till antal barn. Investeringskostnaderna beräknas till 1 mnkr per

nyöppnad förskola. Underskottet balanseras till stor del av överskott inom andra delar av förskoleverksamheten.

Barnantalet ökar under året jämfört med år 2018. Det genomsnittliga antalet inskrivna barn för året beräknas uppgå till 1943, vilket är 54 barn fler än under 2018. Barnomsorgsgarantin förväntas uppfyllas under året.

Antal inskrivna barn	VP 2019	Prognos snitt 2019	Snitt 2018	Snitt 2017
1-3 år	1 025	1 045	997	978
4-5 år	878	898	890	871
Allmän förskola	0	0	2	2
Summa	1 903	1 943	1 889	1 851

Äldreomsorg

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 3 mnkr.

Beställare äldreomsorg

Myndighetsutövning äldreomsorg har ett överskott om 1 mnkr. Förvaltningen prognostiserar kunna behålla överskottet, om volymer fortsätter ligga kvar på samma nivåer som i början av året.

Snittet på antal boende i vård- och omsorgsboenden är 401 personer för perioden januari till och med april vilket kan jämföras med föregående år då snittet var 390 personer.

Antal Boende VoB	År 2019	År 2018
Januari	395	396
Februari	403	381
Mars	402	395
April	403	389
Snittet	401	390

Utförarverksamhet äldreomsorg

Ett underskott om 3,5 mnkr har prognostiserat inom hemtjänsten vilket beror främst på personalkostnader. Hemtjänsten har vidtagit olika åtgärder för att minska underskottet, men trots detta kommer hemtjänsten inte att komma helt i balans 2019. De genomförda åtgärderna är bland annat utveckling av schemalaggningsen för att öka medarbetarnas tid hos kund. Verksamhetsledningen arbetar för att öka förståelsen kring budgetförutsättningar hos samtliga medarbetare.

Väderkvarnens vård- och omsorgsboende visar ett underskott om 1,6 mnkr. Underskottet beror framförallt på inhyrd personal som avser sjuksköterskor. Ledningen har gjort en omorganisation under 2019 som påverkar resultatet positivt men ger inte helårseffekt 2019.

Den förbyggande verksamheten inom äldreomsorgen prognostiserar ett överskott om 0,2 mnkr.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten för stöd och service för funktionsnedsättning visar ett underskott om 4,0 mnkr varav 3,0 mnkr avser insatser för vuxna med funktionsnedsättning och 1,0 mnkr avser insatser

för barn med funktionsnedsättning.

De prognostiserade underskotten består av fortsatt höga kostnader för personlig assistans och hemtjänst enligt socialtjänstlagen (SoL). Därtill finns osäkerhet kring intäkter avseende retroaktiv ersättning från Försäkringskassan.

Det nya avtalet för persontransporter började gälla i mars 2018 och prognostiseras ge fortsatt högre kostnader än tidigare avtal.

Förvaltningen arbetar fortsatt med att följa upp avtal utanför lagen om valfrihetssystem (LOV). En placering har hittills omförhandlats till peng-nivå och fler förhandlingar är planerade. Under året genomförs en satsning på metodutveckling med fokus på att effektivisera arbets sätt, rutiner och arbetsmaterial. Syftet är att tydliggöra vilka effekter som uppnås med beviljade insatser och att utveckla metoder för att mäta resultat. Samverkan mellan myndighetsutövning för individer med funktionsnedsättning och myndighetsutövning äldreomsorg har inletts i syfte att öka likställighet i beslut och uppnå kostnadseffektivitet.

Antal unika personer	VP 2019	Snitt 2019	Snitt 2018
Pers ass LASS	30	29	29
Vuxenboende SoL & LSS	103	103	100
Barnboende	0	0	1
Daglig verksamhet	132	122	124

Fritid och kultur

För verksamheten beräknas en budget i balans. Förutom ordinarie verksamhet har fält- och fritidsenheten med medel från Länsstyrelsen, startat en verksamhet för nyanlända i åldern 16-23 år. Syftet är bland annat att underlätta etablering i samhället och minska risken för att målgruppen söker sig till riskmiljöer inom stadsdelsområdet.

Arbetsmarknadsåtgärder

För verksamhetsområdet prognostiseras en budget i balans.

Förvaltningens målsättning är att erbjuda 150 ungdomar ett meningsfullt sommarjobb. Förvaltningen har under april haft informationsmöten med samtliga som blivit beviljade sommarjobb.

Ekonomiskt bistånd

Verksamheten ekonomiskt bistånd prognostiserar ett underskott om 1,2 mnkr. Antalet hushåll under årets fyra första månader har ökat i snitt med sju hushåll per månad jämfört med 2018 och visar på ett trendbrott. Det har skett en ökning av personer som uppbär ekonomiskt bistånd av socialmedicinska skäl och även fler barnfamiljer uppbär ekonomiskt bistånd än tidigare.

Resultatenheter

Nämnden har sex resultatenheter, fyra inom förskolan, en för fält- och fritidsenheten samt en för socialpsykiatrins utförarverksamhet. Ett sammantaget överskott om 6 mnkr har förts över från 2018.

Inom förskolan har resultatenheterna ett överskott om 4,6 mnkr, fält- och fritidsenheten har ett

överskott om 0,9 mnkr och socialpsykiatrins utförarverksamhet har ett överskott om 0,5 mnkr. Sammanlagt prognostiserar resultatenheterna att föra med sig hela överskottet till nästa år. I bilaga 1 redovisas respektive resultatenhets beräknade resultat.

Investeringar

Parkmiljö

Stadsdelsnämnden har en budget på 15,6 mnkr enligt verksamhetsplan 2019 för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Medlen fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2019	Prognos T1
Centrala medel		
Observatorielunden övre	2	2
Vasaparken ny entré	1	1
Enkehusparken	2	2
Norrbackatäppan	2	2
Nycklade medel		
Sabbatsbergsparken	0,3	0,3
Observatorielunden nedre och övre	4	4
Vasaparken	1,7	1,7
Vattenanläggningar	1,55	1,55
Småparker	1,05	1,05
Totalt	15,6	15,6

Medlen för parkinvesteringar prognostiseras att förbrukas helt.

Klimatinvesteringar

Mnkr	Budget 2019	Prognos T1
Klimatmedel LED & vitvaror	3	3

Medlen för klimatinvesteringar prognostiseras att förbrukas helt.

Maskiner och inventarier

Investeringar - Maskiner och Inventarier (mnkr)	Beviljad budget 2019	Prognos 2019
Miljöförelägganden förskola - buller och ventilation	1	1
Nya förskolor (8 stycken hemvister)	2	2
Ny gruppbostad	0,2	0,2
Kontor st eriksgatan	0,2	0,2
Äldreomsorg och socialtjänst, reinvesteringar	0,3	0,3
Trygghetslarm	0	2,3
S:a	3,7	6
Ytterligare begärd budget		2,3

Utöver tidigare beviljade medel begär stadsdelsnämnden ytterligare 2,3 mnkr för investeringar i trygghetslarm. Prognosen är att alla medel förbrukas.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Omslutningsförändringar

Budgetjusteringar

Nämnden ansöker om utökad investeringsbudget för utbyte av trygghetslarm på nämndens vård- och omsorgsboende om 2,3 mnkr.

Medel för lokaländamål

Avveckling/omstrukturering av lokaler

Under året planeras SHIS att överta kostnaderna för gemensamhetsytorna på före detta Vasens äldreboende på Kadettgatan 2, som sedan våren 2017 används som genomgångsboende.

Innan ett datum för övergången kan bestämmas behöver KFs beslut om nytt avtal med Micasa vinna laga kraft, vilket förväntas ske under sommaren 2019.

Nämnden ämnar återkomma i samband med tertialrapport 2 och begära budgetjustering för den fastställda kostnaden.

Analys av balansräkning

Övrigt

Kvalitetsarbete

Förskola och öppen fritidsverksamhet

Kvalitetsredovisningen för nämndens förskolor baseras på analys av resultat från kvalitetsindikatorn, förskoleundersökningen samt från kvalitets- och resultatdialoger med enheterna. I det systematiska kvalitetsarbetet bedöms förskolans måluppfyllelse i förhållande till läroplanens mål samt de kommunala styrdokumenterna. Syftet är att förskolorna ska erbjuda en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet. I kvalitets- och resultatdialogerna med enheterna identifieras framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden.

Vårdnadshavarnas och barnens återkoppling på verksamheten ger också viktig information om vad som behöver utvecklas.

Äldreomsorg och socialtjänst

En metodutvecklare har anställts för förvaltningens myndighetsutövning gällande vuxna personer. Metodutvecklaren ska driva kvalitetsarbete och ansvara för att implementera arbetssätt för samverkan. Tillsammans med metodutvecklaren med inriktning mot barn och unga drivs det gemensamma projektet "Tillsammans för barnen". Samverkan ska även ske

med äldreomsorgens metodutvecklare kring rutiner och arbetssätt. Förvaltningens metodutvecklare har startat ett gemensamt forum för utbyte av erfarenheter och utvecklingsbehov.

Samhällsvägledning och socialt stöd för nyanlända

Samhällsvägledning city arbetar med att kvaliteten på och tillgängligheten till samhällsvägledningen ska öka. En del i att öka kvaliteten är att bjuda in målgruppen till dialog och be dem tycka till om det stöd som erbjuds. Ett annat område är att ge medarbetarna goda förutsättningar i sitt uppdrag. I samverkan med andra förvaltningar tillhandahålls handledning får såväl samhällsvägledare som projektledare.

Parkmiljö

Förvaltningen följer upp och analyserar inkomna synpunkter, idéer och klagomål i Synpunktsportalen för att identifiera behov av åtgärder. Förvaltningen följer även upp parkskötseln genom egenkontroll och uppföljning.

Övrigt

Synpunkter, klagomål och avvikelser

Förskola och öppen fritidsverksamhet

Förskolorna åtgärdar och följer upp inkomna synpunkter och klagomål under ledning av förskolechef.

Ärenden som rör kränkande behandling har hanterats, utretts och rapporterats till nämnden. Nämndens förskolor har rutiner vid anmälning om kränkning av barn och använder sig av särskilt blankettunderlag för att genomföra utredning.

Under avläsningsperioden har några förskolor haft utmaningar med obehöriga som nyttjat förskolegårdarna som boplatstid. Händelserna har föranlett klagomål från de vårdnadshavare som har barn på berörda förskolor. Förvaltningen följer den handlingsplan som finns och sanerar förskolegårdarna löpande

Äldre- och socialtjänst

Det har under perioden inkommit och diarieförts 12 klagomål som avser enheter inom äldre- och socialtjänstavdelningen. Av klagomålen som rör beställarenheterna avser två vuxenhandläggning och ett äldreomsorgen. Samtliga handlar om otydligheter i handlägningsprocessen bland annat i form av upplevda brister i den information som lämnats. Ett av klagomålen som ställts till vuxenenheten är samtidigt riktat till en privat utförare av boendestöd. Sju av klagomålen riktar sig till de privata hemtjänstutförarna och handlar om personalkontinuitet och kvalitet på utförda insatser. Till verksamheter i egen regi har det inkommit ett (1) klagomål till Hemtjänst Norrmalm och ett (1) till Väderkvarnens vård- och omsorgsboende och båda handlar om kvalitet på utförd omsorg och insatser. Sju Lex Sarah rapporter har lämnats in till förvaltningen, ingen av dessa har rapporterats vidare till inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Klagomål som inkommit direkt till de största privata hemtjänstutförarna kommer att redovisas i tertial 2.

Parkmiljö

Under perioden har 29 klagomål, 30 frågor, 63 felanmälningar, 21 idéer och 1 beröm inkommit.

Felanmälningar och idéer gäller mestadels lekredskap i park. Frågor och klagomål handlar främst om parkunderhåll. Beröm har inkommit om vinterväghållning.